

ТРУДОВЕ ПРАВО; ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Кузнецова М.Ю.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
завідувач кафедри приватного та соціального права
Сумського національного аграрного університету*

Горбачова К.М.,

*кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри приватного та соціального права
Сумського національного аграрного університету*

Калюжна С.В.,

*доктор філософії за спеціальністю «Право»,
доцент кафедри міжнародних відносин
Сумського національного аграрного університету*

УДК 351:323. 364-78

DOI 10.32782/2663-5666.2023.2.2

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Вступ. Актуальність питання ефективної державної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб сьогодні не потребує доведення, що обумовлено збройною агресією РФ проти України, та призвело до появи великої кількості внутрішньо переміщених осіб, які вимушено покинули своє місце проживання. Так, станом на березень 2023 року кількість зареєстрованих внутрішньо переміщених осіб становить майже 5 000 000, тоді як їх фактична кількість сягає 7 000 000 [14]. При цьому майже половина внутрішньо переміщених осіб працездатного віку нині не отримують доходу, а одна третина з них вказала, що саме заробітна плата є основним джерелом доходу після переміщення. Водночас одна четверта частина опитаних зазначила, що покладаються на державну підтримку [9]. У зв'язку з цим важливого значення набуває ефективна державна політика щодо соціального захисту вказаної категорії осіб, адже відповідно до Конституції України, людина визнається найвищою соціальною цінністю, тоді як обов'язок держави полягає в утвердженні й забезпеченні її прав і свобод, створення відповідних умов для реалізації людини як особистості. Більше того, ст. 46 Основного закону України передбачає право на соціальний захист, що включає право на забезпечення [12].

Дослідження питання державної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб перебувало у полі зору таких науковців як Н. С. Ісаєва, Н. В. Камінська, О. Я. Капінус, Л. М. Князькова, Н. К. Шаптала, М. В. Чічкань тощо. Так, на важливості ефективної державної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб зауважує О. Я. Капінус. Зокрема, на переконання останньої, недостатньо швидке реагування, обмеженість ресурсів органів державного управління та місцевого самоврядування вимагають прискореного вивчення правових, організаційних, соціально-економічних та інформаційних шляхів реалізації державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб задля забезпечення прав та соціального захисту останніх, а також існує об'єктивна потреба в оцінці потреб та визначення пріоритетних завдань, реалізація соціальних проектів та збалансування можливих ризиків [8]. Водночас Н. С. Ісаєва зауважує на важливості створення сприятливих умов для адаптації внутрішньо переміщених осіб на новому місці розташування. При цьому вирішення завдань щодо створення достатніх умов для комфортного життя та інтеграції на ринку праці має стати пріоритетним напрямком державної політики, яка спрямована на усунення дискримінації внутрішньо переміщених осіб [6, с. 73].

Разом з цим, питання щодо напрямків державної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб є недостатньо розробленим. Викладене дає підстави стверджувати про актуальність дослідження даного питання, а також необхідність його подальшої теоретичної розробки.

Звідси, **метою** роботи є аналіз основних напрямів державної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в умовах сьогодення. Для її досягнення необхідно вирішити наступні завдання: розкрити зміст поняття «державна політика», у тому числі й щодо внутрішньо переміщених осіб; визначити сутність соціального захисту внутрішньо переміщених осіб; охарактеризувати основні напрями державної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб.

Водночас під час дослідження вказаного питання було використано дві групи методів дослідження, зокрема загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Так, системно-структурний метод уможливив розглянути публікації, спрямовані на розкриття важливості державної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, та системно викласти результати дослідження. Системний підхід дав змогу визначити зміст і сутність окремих понять. Формально-юридичний метод уможливив аналіз нормативно-правових актів, що регулюють соціальне забезпечення внутрішньо переміщених осіб. Використання аналітичного методу дозволило виокремити основні напрями державної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в сучасних умовах. Нормативною основою дослідження стали міжнародні та нормативно-правові акти України, які є складовою державної політики у сфері соціального захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб.

Виклад основного матеріалу. Трактуючи поняття «державна політика» неодноразово становила предмет наукового інтересу для багатьох вчених. Так, В. І. Андріяш під вказаним поняттям пропонує розуміти оптимальний синтез об'єктивних тенденцій суспільного розвитку і суб'єктивних суджень людей про власні інтереси в суспільстві [1]. На переконання О. В. Лаврук, у цьому контексті слушно вести мову про можливість визначати формування (владними структурами) державної політики як безперервний циклічний процес, котрий включає сукупність послідовних дій, взаємодію різних взаємопов'язаних елемен-

тів й інституцій з притаманними їм функціями та засобами досягнення кінцевих результатів (схвалення політики) [13, с. 261]. Н. В. Камінська й Н. К. Шаптала зауважують, що йдеться про цілеспрямовану діяльність органів державної влади для розв'язання суспільних проблем, досягнення та реалізації загальнозначущої мети розвитку населення або його окремих сфер [7]. Більш широке визначення державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб надає О. Я. Капінус, зазначаючи, що остання являє собою систему правових, соціально-економічних, організаційних та інформаційних заходів за наступними напрямками: 1) здійснення міграційного контролю в Єдиній інформаційній базі відомостей про внутрішньо переміщених осіб; 2) створення законодавчої бази для вирішення проблем внутрішньо переміщених осіб; 3) підготовка спеціальних державних соціально-економічних програм, спрямованих на надання необхідної допомоги суб'єктам внутрішньої вимушеної міграції, вирішення їх проблем соціально-економічного характеру (пов'язаних із підтримкою, забезпеченням житлом, працевлаштуванням, наданням безкоштовної медичної допомоги, пенсійним забезпеченням та наданням соціальних і освітніх послуг, державною матеріальною та гуманітарною допомогою); 4) здійснення заходів з адаптації, інтеграції та реінтеграції внутрішньо переміщених осіб; 5) запобігання дискримінації вказаної категорії громадян [8].

У свою чергу, соціальний захист внутрішньо переміщеної особи в Україні варто розуміти як систему заходів організаційного, правового, економічного, фінансового характеру, що спрямовані на захист відповідних осіб від негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру [10, с. 128], тоді як сутність соціального захисту внутрішньо переміщених осіб полягає у діяльності держави, що здійснюється у напрямках: 1) вирішення питань, що пов'язані із забезпеченням місця проживання для вказаних осіб; 2) сприяння поверненню до місця проживання відповідно до державної реєстрації; 3) надання повного комплексу послуг соціального та адміністративного спрямування органами держави у порядку, що встановлений законом, з приводу будь-яких питань, що мають відношення до їх прав й інтересів; 4) надання соціальних виплат та соціальної допомоги; 5) надання медичної допомоги; 6) соціальне

забезпечення дітей у контексті питань освіти й науки [5].

Узагальнюючи думки науковців, можна зробити висновок, що у йдеться про управлінську діяльність суб'єктів публічної влади з метою вирішення існуючих проблем в межах санкціонованих напрямів впливу. Від її характеру залежить специфіка перебігу суспільних й інших процесів та, відповідно, видів конкретних наслідків для громадян. Це має пряме відношення і до тематики цього дослідження, адже саме прийняті управлінські рішення є підставою для впровадження й подальшого функціонування ефективної державної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. Водночас під державною політикою з питань соціального захисту внутрішньо переміщених осіб пропонуємо розуміти цілеспрямовану діяльність уповноважених органів щодо розробки й впровадження, ліквідацію та (або) удосконалення існуючих механізмів правового регулювання соціального захисту означеної категорії осіб. Інакше кажучи, мова йде про охоплюваність всіх санкціонованих заходів публічно-владного впливу на поведінку учасників вказаної сфери відносин з метою ефективної реалізації зобов'язань держави щодо захисту прав внутрішньо переміщених осіб.

Важливою складовою державної політики у сфері соціального захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб в Україні є міжнародні нормативно-правові акти, які уможливають побудувати систему національного законодавства у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб відповідно до міжнародних стандартів. Зокрема, перелік таких актів наводить Л. М. Князькова: Декларація про право на розвиток, Заключний акт Наради з безпеки і співробітництва, Конвенція про статус біженців, Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод, Міжнародний пакт про громадянські і політичні права, Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права, а також Керівні принципи з питань переміщення осіб усередині країни ООН, які мають суто рекомендаційний характер, однак є основою вітчизняного законодавства в означеній сфері [11].

Говорячи про акти національного законодавства, то окрім Основного закону України, соціальний захист внутрішньо переміщених осіб гарантовано низкою законів і підзаконних нормативно-правових актів. Так, Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20 жовтня 2014 року

№ 1706-VII забезпечує реалізацію прав на зайнятність, окремі види страхування, зокрема загальнообов'язкове державне соціальне страхування, а також пенсійне забезпечення, освіти, різного роду соціальні послуги тощо. Окрім цього, законом визначено повноваження виконавчих органів влади щодо забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб [15].

Не вдаючись до детального аналізу кожного із законів, що так чи інакше регулюють питання соціального забезпечення внутрішньо переміщених осіб, наведемо їх невичерпний перелік: Закон України «Про житловий фонд соціального призначення», Закон України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» тощо.

У контексті даного питання варто згадати Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках» від 7 квітня 2023 року № 312-р, яке, серед іншого, передбачає й здійснення заходів із надання соціального захисту досліджуваній категорії суб'єктів, зважаючи на те, що існуючі механізми надання соціальних та пенсійних виплат внутрішньо переміщеним особам (особливо тим, які переселилися до 24 лютого 2022 року) не відповідають загальному підходу до їх надання іншим категоріям українських громадян, створюють додаткове навантаження на внутрішньо переміщених осіб, а також осіб й установ системи соціального захисту, і мають наслідком тривале очікування призначення і, відповідно, виплати допомоги [18].

Разом з цим, низка підзаконних нормативно-правових актів спрямована на врегулювання питання щодо надання матеріальної допомоги. У даному випадку слушно вести мову про Постанову Кабінету Міністрів України «Деякі питання надання допомоги в рамках Програми «Підтримка» від 9 грудня 2021 року № 1272, якою визначено розмір, умови та механізм надання допомоги. Передбачено, що така допомога надається одноразово у розмірі 6500 гривень особам, які відповідають ознакам, визначеним у Порядку надання допомоги в рамках вказаної програми [3].

Інша постанова уряду від 20 березня 2022 р. № 332 врегулює механізм надан-

ня допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам. Зокрема, допомога надається кожного місяця з того місяця, коли особа звернулася за її отриманням до квітня 2022 року включно на кожну внутрішньо переміщену особу, відомості про котру включено до Єдиної інформаційної бази даних про внутрішньо переміщених осіб. Розмір такої допомоги для осіб з інвалідністю та дітей становить 3000 гривень, а для інших осіб – 2000 гривень [2].

Також Кабінетом Міністрів України було прийнято Постанову «Про підтримку окремих категорій населення, яке постраждало у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України» від 16 квітня 2022 року № 457, яка передбачає можливість отримувати грошові виплати від міжнародних організацій [17].

Окрім цього, державою провадяться заходи, спрямовані на поновлення порушених військовою агресією прав внутрішньо переміщених осіб. Зокрема, Постановою Кабінету Міністрів України від 10.11.2021 р. №1165 затверджено Порядок виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), не виплачених за період до місяця відновлення їх виплати, внутрішньо переміщеним особам та особам, які відмовилися відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на контрольованій Україною території [16]. Інакше кажучи, мова йде про виплату пенсій за минулий період, включаючи нараховані на виконання рішень суду, котрі набрали законної сили.

Окремим засобом забезпечення соціального захисту внутрішньо переміщених осіб є прийняття урядом постанов про співпрацю з міжнародними інституціями в зазначеній сфері. Як приклад, можна навести постанови «Про реалізацію спільного з Управлінням Верховного комісара ООН у справах біженців проекту щодо додаткових заходів із соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб» та «Про реалізацію спільного з Всесвітньою продовольчою програмою ООН проекту щодо додаткових заходів із соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб» [19].

Аналіз діяльності держави у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб дає підстави зауважити, що підтримка тих осіб,

які постраждали від збройної агресії РФ, є одним із основних завдань Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України. Зокрема, у структурі останнього діє Департамент соціально-гуманітарної політики та внутрішньо переміщених осіб, який у своєму складі має відділ з питань соціального захисту, який уповноважений здійснювати заходи, котрі спрямовані на забезпечення формування та реалізацію державної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб з тимчасово окупованих територій України, а також сприяє реалізації їх прав і свобод, тим самим створюючи умови для добровільного повернення таких осіб до покинутого місця проживання або інтеграції безпосередньо за новим місцем проживання [19, с. 125]. Додамо, що постановою Кабінету Міністрів України від 28 червня 2022 р. № 740 затверджено Положення про Уповноваженого з питань внутрішньо переміщених осіб, який є посадовою особою вищезгаданого міністерства. Відповідно до його компетенції, він уповноважений здійснювати заходи, котрі сприяють соціальному забезпеченню внутрішньо переміщених осіб, їх соціальній реабілітації й адаптації, здійснює аналіз інформації щодо необхідності забезпечення житлом та вирішення інших питань соціального захисту досліджуваної категорії осіб тощо [3].

Разом з цим, сфера волонтерської діяльності підтримується на державному рівні, що знаходить свій вияв у створенні волонтерської Р2Р-платформи «СпівДія», ініційована Координаційним штабом з гуманітарних та соціальних питань Офісу Президента України, що є своєрідним інструментом електронного урядування, тоді як її проекти спрямовані також і на соціальне забезпечення внутрішньо переміщених осіб.

Висновки. Таким чином, виходячи з викладеного, до основних напрямів державної політики в сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб належить:

- 1) приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних нормативно-правових актів у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб;
- 2) удосконалення системи законодавчих актів, які врегульовують питання соціального забезпечення означених суб'єктів;
- 3) стратегічне планування заходів із реалізації державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року;
- 4) врегулювання питання щодо надання матеріальної допомоги на потреби внутрішньо пе-

реміщених осіб, у тому числі й від міжнародних організацій;

5) проведення заходів, спрямованих на поновлення порушених військовою агресією прав внутрішньо переміщених осіб у частині виплати пенсій;

6) налагодження співпраці з міжнародними установами у частині реалізації додаткових заходів щодо соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб, зокрема задля залучення додаткових фінансових ресурсів;

7) запровадження посад і створення структурних підрозділів державних органів, метою яких є здійснення заходів, спрямованих на соціальне забезпечення вказаної категорії населення;

8) урядова підтримка волонтерської діяльності.

Продовження здійснення державної політики у частині реалізації права на соціальне забезпечення внутрішньо переміщених осіб, а також виконання Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року є запорукою функціонування ефективного та результативного механізму забезпечення прав означених суб'єктів в цілому.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- Андріяш В. І. Державна політика: концептуальні аспекти визначення. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2013. № 9. URL: <http://www.du.nauka.com.ua/?op=1&z=626>.
- Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам: Постанова Кабінету Міністрів України від 20.03.2022 р. № 332. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-%D0%BF#n54>.
- Деякі питання захисту прав депортованих та внутрішньо переміщених осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.06.2022 р. № 740. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/740-2022-%D0%BF#n12>.
- Деякі питання надання допомоги в рамках Програми «Підтримка»: Постанова Кабінету Міністрів України від 09.12.2021 р. № 1272. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1272-2021-%D0%BF#Text>.
- Інтеграція ВПО у територіальні громади: діагностика стану та механізми забезпечення : монографія / О.Ф. Новікова та ін. Київ : ІЕПрНАН України, 2018. 244 с.
- Ісаєва Н. С. Теоретико-правова характеристика визначення поняття «внутрішньо переміщені особи». *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2018. № 4. С. 70–75. DOI:10.31733/2078-3566-2018-6-70-75.
- Камінська Н. В., Шапгала Н. К. Державна політика України з питань тимчасово окупованих територій: проблеми концептуалізації в сучасному науковому дискурсі. *Філософські та методологічні проблеми права*. 2022. Т. 22. № 1. С. 57–69.
- Капінус О. Я. Особливості державної політики щодо внутрішньо переміщених осіб в Україні: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр. / Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президенті України; Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу. Івано-Франківськ, 2021. 21 с.
- Кількість внутрішньо переміщених осіб в Україні знову зростає, – дані МОМ. *Офіційний сайт ІОМ*. 2022. URL: <https://ukraine.iom.int/uk/news/kilkist-vnutrishno-peremishchenykh-osib-v-ukrayiniznovu-zrostaye-dani-mom>.
- Князькова Л. М. Деякі питання соціального захисту внутрішньо переміщених осіб. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2021. № 2. С. 127–130. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2021-2/30>.
- Князькова Л. М. Напрями соціального захисту населення у зв'язку з військовою агресією росії проти України. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2022. Вип. 1 (42). С. 64–69. DOI: [https://doi.org/10.32837/ruuv.v0i1\(42\).994](https://doi.org/10.32837/ruuv.v0i1(42).994).
- Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://bit.ly/41Og1Mo>.
- Лаврук О. В. Сутність поняття державної політики. *Університетські наукові записки*. 2018. № 3–4. С. 254–263.
- Пришляк Н., Прохоренко В. Україна подолала кризовий поріг за кількістю ВПО: Верещук уточнила цифри. *УНІАН*. 2023. URL: <https://www.unian.ua/society/vereshchuk-utochnila-skilki-vpo-zareyestrovano-v-ukrajini-v-berezni-12167304.html>.
- Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20.10.2014 р. № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>.
- Про затвердження Порядку виплати пенсій (щомісячного довічного грошового утримання), не виплачених за період до місяця відновлення їх виплати, внутрішньо переміщеним особам та особам, які відмовилися відповідно до пункту 1 частини першої статті 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від довідки про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи і зареєстрували місце проживання та постійно проживають на контрольованій Україною території: Постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2021 р. № 1165. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-2021-%D0%BF#Text>.
- Про підтримку окремих категорій населення, яке постраждало у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.04.2022 р. № 457. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/457-2022-%D0%BF#Text>.
- Про схвалення Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.04.2023 р. № 312-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/312-2023-%D1%80#Text>.
- Чічкань М. В. Державна політика у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в Україні: актуальні питання. *Право і суспільство*. 2022. № 5. С. 122–126.

Кузнецова М.Ю., Горбачова К.М., Калюжна С.В. ОСНОВНІ НАПРЯМИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Актуальність обраної проблематики обумовлена збройною агресією РФ проти України, що є наслідком появи великої кількості внутрішньо переміщених осіб, які вимушено покинули своє місце проживання. Мета роботи полягає в аналізі основних напрямів державної політики щодо соціального захисту внутрішньо переміщених осіб в умовах сьогодення. Досягнення поставленої мети уможливили системно-структурний метод, системний, формально-юридичний і формально-логічний методи, а також аналітичний метод. Нормативною основою роботи є міжнародні та нормативно-правові акти України, які є складовою державної політики у сфері соціального захисту прав і свобод внутрішньо переміщених осіб, на підставі чого виокремлено основні напрями державної політики у вказаній сфері. Розглянуто трактування поняття «державна політика» з точки зору різних вчених, а також «державна політика щодо внутрішньо переміщених осіб», «соціальний захист внутрішньо переміщеної особи». Встановлено, що під державною політикою з питань соціального захисту внутрішньо переміщених осіб пропонуємо розуміти цілеспрямовану діяльність уповноважених органів щодо розробки й впровадження, ліквідацію та (або) удосконалення існуючих механізмів правового регулювання соціального захисту означеної категорії осіб. Зроблено висновок, що серед основних напрямів державної політики в досліджуваній сфері є приведення національного законодавства у відповідність до міжнародних нормативно-правових актів у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, а також удосконалення існуючого, стратегічне планування заходів із реалізації державної політики щодо внутрішнього переміщення на декілька років, врегулювання питання щодо надання матеріальної допомоги на потреби внутрішньо переміщених осіб, у тому числі й від міжнародних організацій, проведення заходів щодо співпраці з міжнародними установами та поновлення порушених військовою агресією прав внутрішньо переміщених осіб у частині виплати пенсій, запровадження посад і створення структурних підрозділів державних органів, метою яких є здійснення заходів, спрямованих на соціальне забезпечення вказаної категорії населення, урядова підтримка волонтерської діяльності.

Ключові слова: державна підтримка, «Підтримка, законодавство у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб, збройна агресія, соціальне забезпечення.

Kuznetsova M.Yu., Horbachova K.M., Kaliuzna S.V. MAIN DIRECTIONS OF STATE POLICY REGARDING SOCIAL PROTECTION OF INTERNALLY DISPLACED PERSONS

The relevance of the chosen issue is due to the armed aggression of the Russian Federation against Ukraine, which is a consequence of the appearance of a large number of internally displaced persons who were forced to leave their place of residence. The purpose of the work is to analyze the main directions of state policy regarding the social protection of internally displaced persons in today's conditions. To achieve it, it is necessary to solve the following tasks: to reveal the meaning of the concept of "state policy", including in relation to internally displaced persons; determine the essence of social protection of internally displaced persons; characterize the main directions of state policy regarding social protection of internally displaced persons. Achieving the set goal was made possible by the system-structural method, system, formal-legal and formal-logical methods, as well as the analytical method. The normative basis of the work is the international and regulatory legal acts of Ukraine, which are a component of the state policy in the field of social protection of the rights and freedoms of internally displaced persons, on the basis of which the main directions of the state policy in the specified area are identified. The interpretation of the concept of "state policy" from the point of view of various scientists, as well as "state policy regarding internally displaced persons", "social protection of an internally displaced person" is considered. It has been established that under the state policy on social protection of internally displaced persons we propose to understand the purposeful activity of authorized bodies regarding the development and implementation, liquidation and (or) improvement of existing mechanisms of legal regulation of social protection of the specified category of persons. It was concluded that among the main directions of state policy in the researched area is bringing national legislation into line with international normative legal acts in the field of social protection of internally displaced persons, as well as improving the existing one, strategic planning of measures for the implementation of state policy on internal displacement for several years, settling the issue of providing material assistance for the needs of internally displaced persons, including from international organizations, carrying out measures regarding cooperation with international institutions and restoring the rights of internally displaced persons violated by military aggression in terms of pension payments, introducing positions and creating structural divisions of state bodies, the purpose of which is the implementation of measures aimed at social security of the specified population category, government support for volunteer activities. It was emphasized that the continuation of the implementation of the state policy in terms of the realization of the right to social security of internally displaced persons, as well as the implementation of the Strategy of the State Policy on Internal Displacement for the period until 2025, is a guarantee of the functioning of an effective and efficient mechanism for ensuring the rights of the specified subjects as a whole.

Key words: state support, isSupport, legislation in the field of social protection of internally displaced persons, armed aggression, social security.